

Vlaams
Parlement

ingediend op **243** (2014-2015) – Nr. 2
25 oktober 2016 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Herman De Croo

over het voorstel van resolutie

van Tine Soens en Güler Turan

betreffende de handel met Palestijnse gebieden

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete, Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

243 (2014-2015) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Tine Soens, eerste indiener	4
2. Bespreking	5
3. Stemming	7
Gebruikte afkortingen	8

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed behandelde op 18 oktober 2016 het voorstel van resolutie betreffende de handel met Palestijnse gebieden.

1. Toelichting door Tine Soens, eerste indiener

Tine Soens zegt dat dit voorstel van resolutie werd ingediend naar aanleiding van haar vraag om uitleg over economische relaties van Vlaanderen met bezette Palestijnse gebieden (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2014-15, nr. 1011). Uit een onderzoeksrapport bleek dat er wel degelijk Belgische banden zijn met illegale Israëlische nederzettingen in de bezette Palestijnse gebieden. Het gaat in de eerste plaats om bedrijven die producten invoeren van Israëlische bedrijven die werkzaam zijn op de Westelijke Jordaanoever. Onlangs kwam ook aan het licht dat de UGent en de KU Leuven via Europese onderzoeksprojecten samenwerken met Israëlische entiteiten die verbonden zijn met de nederzettingenpolitiek of zelfs manifeste banden hebben met de Israëlische militaire industrie. Dat werd dit jaar ook aangekaart bij de minister van Onderwijs.

Een tijdje geleden bleek dat Brussels Airlines op bepaalde vluchten een dessert aanbood dat was geproduceerd in de bezette gebieden. Na een klacht van een passagier werd dat dessert van het menu gehaald, maar onder druk van de Israëlische lobby wordt het intussen weer aangeboden.

De spreekster veronderstelt dat elke hier aanwezige fractie de mening deelt dat Vlaanderen niet mag meewerken aan de verdere bezetting van de Palestijnse gebieden door Israël. Momenteel zijn er bijna 500.000 kolonisten die zich illegaal gevestigd hebben op de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem, een praktijk die reeds door verschillende Vlaamse regeringen werd veroordeeld. Die nederzettingen hebben een nefaste impact op de levensomstandigheden van de Palestijnen, zoals bijvoorbeeld het gedwongen verplaatsen van Palestijnse gemeenschappen, het ontnemen van de toegang tot natuurlijke rijkdommen voor de lokale bevolking en een de facto annexatie van Palestijns land.

De nederzettingen staan de ontwikkeling van de Palestijnse economie en de levensomstandigheden in de weg. Ongeveer 70 percent van Zone C, dus ongeveer 60 percent van de Westelijke Jordaanoever, is exclusief voorbehouden voor de ontwikkeling van illegale Israëlische nederzettingen en in de overige 30 percent wordt slechts 1 percent van de Palestijnse bouwaanvragen goedgekeurd. De Israëlische regering wil de nederzettingen in de E1-zone in en rond Oost-Jeruzalem uitbreiden, waardoor Palestijnse huizen worden vernield en minstens negentien bedoeïenenfamilies gedwongen worden verplaatst.

Het is ook een feit dat de uitbreiding van de nederzettingen in de bezette Palestijnse gebieden een schending is van het internationaal humanitair recht. Bovendien vormt dit een hardnekkige hinderpaal voor vrede en maakt het een tweestatenoplossing eigenlijk onmogelijk. Tot slot is ook bekend dat de handel met Israëlische en internationale bedrijven in de illegale nederzettingen, de uitbreiding en financiering van die nederzettingen faciliteert.

Daarom worden in het voorliggend voorstel van resolutie zes concrete vragen gesteld aan de Vlaamse Regering. De eerste vraag betreft het maken van een lijst van Vlaamse bedrijven die relaties hebben met Israëlische bedrijven die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen aan het voortbestaan van de Israëlische nederzettingen. In tweede instantie wordt gevraagd statistieken op te maken over de import van producten afkomstig uit de illegale nederzettingen, die openbaar te maken en aan te geven over welke producten het precies gaat. Ten derde wordt gevraagd naar een non-tolerantiebeleid voor Vlaamse bedrijven die rechtstreeks of onrechtstreeks illegale nederzettingen steunen door relaties aan

te gaan met bedrijven die werkzaam zijn in de illegale nederzettingen. Andere vragen gaan over het actief promoten van samenwerking met Palestijnse bedrijven en handel met de bezette Palestijnse gebieden en over het uitbreiden van de bevoegdheid van FIT tot de Palestijnse gebieden. De zesde en laatste vraag is om, analoog met de maatregelen van de federale overheid, richtlijnen te publiceren om Vlaamse burgers en ondernemingen bewust te maken van de risico's die verbonden zijn aan economische en financiële activiteiten in de illegale nederzettingen.

Als dit voorstel van resolutie wordt goedgekeurd, dan zou dat een belangrijk signaal zijn dat Vlaanderen weigert mee te werken aan de bezetting van de Palestijnse gebieden, die inmiddels al bijna vijftig jaar duurt.

2. Bespreking

Herman De Croo vindt het evident dat Vlaanderen zich verzet en blijft verzetten tegen de uitbreiding van illegale nederzettingen. In het voorliggend voorstel van resolutie staan echter een aantal zaken die hem intrigeren. Zo is er de vraag om een lijst te maken van Vlaamse bedrijven die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen aan het voortbestaan van de Israëliische nederzettingen. Wie controleert wat en met welke bevoegdheid? Hoe zou dat moeten gebeuren? Met welke geloofwaardigheid en welke verhaalmogelijkheid? Met de autonomie van de gewesten, is het theoretisch niet uitgesloten dat er uiteenlopende visies bestaan tussen de regio's en mogelijk ook de Federale Regering. Hoe een en ander zou moeten gebeuren, is helemaal niet duidelijk.

Het voorstel van resolutie lijkt voorts wat gedateerd, want de EU heeft intussen beslist dat de oorsprong moet worden vermeld van producten die in de door Israël bezette gebieden in Joodse kolonies zijn vervaardigd. De consument heeft dan de vrije keuze om die producten al dan niet te kopen. Dat is volgens het lid voldoende en hij zal dit voorstel van resolutie dan ook niet steunen.

Ward Kennes zegt dat ook zijn fractie zich altijd al duidelijk heeft uitgesproken tegen elke bezetting die haaks staat op het internationaal recht en dat geldt dus ook voor de grenzen van 1967 tussen Israël en Palestina. Ten gronde deelt hij de bekommernis van het voorstel van resolutie, maar inmiddels zijn er op Europees niveau inderdaad concrete stappen gezet voor een etikettering van producten uit de bezette gebieden. Mogelijk is er wel nog wat werk nodig om de bedrijven en vooral de openbare besturen ervan te overtuigen meer aandacht te hebben voor dergelijke aspecten van internationale handel.

Bij het begrip 'Israëliische nederzettingen' is het niet helemaal duidelijk of het enkel gaat om die in de bezette gebieden of ook om andere nederzettingen in Israël. Wat een beleid van nultolerantie concreet moet inhouden is evenmin duidelijk. Wat de vraag rond FIT betreft, is het zo dat het FIT-kantoor in Caïro bevoegd is voor de Palestijnse gebieden. Willen de indieners dat het kantoor in Tel Aviv bevoegd wordt? Waarom hebben zij een probleem met het kantoor in Caïro?

Het lid besluit dat het voorstel van resolutie een aantal vragen oproept, terwijl de onderliggende bekommernis wordt opgevangen door de Europese regels die daarover zijn afgesproken.

Jan Van Esbroeck zegt dat ook hij de meerwaarde niet inzielt van het voorliggend voorstel van resolutie. De huidige regeling voldoet naar zijn mening. De lijn die FIT aanhoudt bij zijn beslissingen, is de correcte lijn. Daarbij wordt geregeld verwezen naar de standaardtekst die de FOD Buitenlandse Zaken heeft opgesteld. Die tekst waarschuwt wel degelijk alle bedrijven voor de mogelijke

juridische gevolgen van handel voeren in dit niet door internationale wetgeving erkende gebied. De bedrijven worden dus momenteel al voldoende geïnformeerd en FIT volgt de juiste lijn.

In de tekst van het voorstel van resolutie staan een aantal zaken die niet helemaal opgaan. In de tweede vraag bijvoorbeeld gaat het over statistieken over de import van producten, maar FIT houdt zich bezig met de export vanuit Vlaanderen en niet met de import. Voorts komt het aan dit agentschap niet toe om buitenlandse bedrijven te promoten.

In het eerste punt wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd een lijst te maken van Vlaamse bedrijven die relaties hebben met Israëlische bedrijven. In het raam van de privacy en van de economische belangen van de bedrijven, is het opmaken en publiceren van dergelijke lijst niet vanzelfsprekend, niet wenselijk en wellicht zeer problematisch. Om dezelfde redenen als de vorige sprekers zal het lid dit voorstel van resolutie dan ook niet steunen.

Wouter Vanbesien is het ermee eens dat er op het Europees niveau een stap vooruit is gezet. Een etikettering legt echter alle verantwoordelijkheid bij de consument. Eigenlijk zou er een internationale handelsboycot moeten zijn tegen producten afkomstig uit de bezette gebieden.

Dit voorstel van resolutie gaat evenwel over iets anders. Hier gaat het over de vraag of FIT hier een andere rol moet spelen dan tot nog toe het geval was. Kan FIT actiever worden bij zowel het promoten als het verstrekken van informatie, zodat met de juiste bedrijven wordt samengewerkt? Het lid is het ermee eens dat sommige onderdelen, zoals het non-tolerantiebeleid, niet helemaal duidelijk zijn. De kern van het voorstel van resolutie is naar zijn mening echter dat FIT hier een actieve rol mag en moet spelen en dat kan hij ondersteunen.

Rik Daems zegt dat labelen volgens hem een goede beslissing is, omdat dit de vrije keuze aan de consument laat. Belangrijk daarbij is wel dat er voldoende informatie moet zijn en daar wringt het schoentje wel eens. De spreker is een fervent tegenstander van het omgekeerde, waarbij een overheid in naam van een individu beslist wat zijn of haar vrije keuze zou moeten zijn.

Hij meent wel dat er breder zou moeten gekeken worden naar andere situaties die aanleiding kunnen geven voor labeling. Dan moet men wel iedereen op dezelfde manier durven behandelen, wat momenteel niet gebeurt. Omzichtigheid is echter geboden, want anders zou het bijvoorbeeld kunnen dat handel wordt verboden met een Amerikaanse staat omdat daar de doodstraf nog bestaat en wordt toegepast. Het lid pleit voor een debat over deze problematiek, want de ad-hoc-regelingen die worden getroffen voor sommigen geven altijd de indruk dat anderen buiten schot blijven. Dat doet uiteraard geen afbreuk aan de bezorgdheid van de indieners van het voorstel van resolutie die hier door iedereen wordt gedeeld.

Tine Soens vindt het wat hypocriet om enerzijds met forse taal de illegale nederzettingen te veroordelen en anderzijds te weigeren stappen te ondernemen om daar concreet iets aan te doen. Als er problemen zijn met bepaalde formuleringen, kunnen daarvoor amendementen worden voorgesteld en kan er misschien een breed gedragen resolutie komen. Blijkbaar is iedereen wel bereid om iets te doen, maar als de oppositie met een concreet voorstel komt, gaat men daar niet in mee.

Dit voorstel van resolutie is inderdaad ingediend voordat de EU heeft beslist tot het invoeren van importlabels. Niets belet Vlaanderen om een standpunt in te nemen over dat Europees initiatief en zich daar voluit achter te scharen. De

boodschap van de meerderheid is echter duidelijk: ze is bereid om met veel woorden de illegale nederzettingen te veroordelen, maar niet om concrete stappen te zetten.

Ward Kennes noemt dit een foute lezing. Er is duidelijk gezegd dat het nederzettingenbeleid internationaalrechtelijk niet door de beugel kan en daar worden wel degelijk acties aan gekoppeld. Enerzijds werd verwezen naar het Europese initiatief, dat voluit wordt gesteund, en anderzijds werd voor het promoten van handel met de Palestijnse gebieden verwezen naar het FIT-kantoor in Caïro. Dat zijn concrete zaken en niet louter woorden. Er gebeuren wel degelijk een aantal zaken en dan is discussie mogelijk hoe ver er moet worden gegaan. Hypocriet is dit echter allerminst.

Jan Van Esbroeck veronderstelt dat hij zich niet voldoende duidelijk heeft uitgedrukt, want hij werd blijkbaar verkeerd begrepen door Tine Soens. Zoals de situatie momenteel is en met wat er nu al gebeurt, is er op dit moment geen nood aan een resolutie. Er bestaat aandacht voor het probleem en er worden concrete zaken gerealiseerd. Dit voorstel van resolutie biedt daarbovenop geen meerwaarde.

Herman De Croo is het met Rik Daems eens dat het al zeer moeilijk is om een gelijkberechtigingspolitiek te voeren. Onze consumenten zijn naar zijn mening volwassen genoeg, maar mogelijk zijn de indieners van mening dat de consumenten niet voldoende geïnformeerd zijn.

Tine Soens zegt dat er wel degelijk nood is aan verandering in Israël. Er komen voortdurend nederzettingen bij of uitbreidingen van bestaande nederzettingen.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende de handel met Palestijnse gebieden wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Rik DAEMS,
voorzitter

Herman DE CROO,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EU	Europese Unie
FIT	Flanders Investment & Trade
FOD	Federale Overheidsdienst
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
UGent	Universiteit Gent